

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/57/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516202575
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8516202575.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený JUDr. Barboru Korenecovou, advokátkou, so sídlom Slnecná 765/3, 900 45 Malinovo, IČO: 42 174 902, proti žalovanej: L. D., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G. č. X., o zaplatenie 908,16 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2C/166/2016-34 zo dňa 24.01.2017 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok.
- II. Stranám sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) žalobu zamietol. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.
2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 100 ods. 1, § 101, § 112 Občianskeho zákonníka.
3. V odôvodnení uviedol, že žalobca žalobou podanou súdu dňa 4.7.2016 žiadal, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 908,16 eur, zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 908,16 eur od 23.1.2009 do zaplatenia a k náhrade trov konania.
4. Strany sporu uzatvorili dňa 15.8.2008 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej žalobca ako veriteľ mal žalovanej ako dlžníkovi poskytnúť bezúčelový úver v hotovosti vo výške 464,71 eur. Žalovaná sa zaviazala túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok 443,47 eur, t.j. celkovú sumu 908,19 eur vrátiť v 12-mesačných splátkach od 18.9.2008. Žalovaná splátky riadne a včas nerealizovala preto žalobca pristúpil k zosplatneniu a dňom 23.1.2009 sa stal splatným celý dlh.
5. Z pripojeného trestného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 7T/ 52/2009 mal súd preukázané, že žalobca dňa 15.6.2009 podal oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestného činu žalovanou. Zo zápisnice o výsluchu obvinenej (žalovanej) zo dňa 6.8.2009 mal súd preukázané, že žalovaná v čase kedy požiadala o úvere nemala žiaden príjem zo živnosti, nemala žiadnu prácu, peniaze potrebovala na živobytie, úverom si riešila svoju finančnú situáciu. Rozsudkom č.k. 7T/52/2009-91 zo dňa 16.10.2016 súd schválil dohodu o vine a treste zo dňa 30.9.2009 pod sp. zn. Pv 354/09 uzavretú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry v Starej Ľubovni a obvinenou - žalovanou. Poškodeného - žalobcu s nárokom na náhradu škody odkázal na kovanie vo veciach občianskoprávných. Rozsudok nadobudol právoplatnosť

dňa 16.10.2009. Žalovaná doposiaľ z dlhu nezaplatila nič, preto sa žalobca domáha svojho práva na súde.

6. Žalobca je obchodnou spoločnosťou (nebankový subjekt), pričom jedným z predmetom jeho podnikania (činnosti) je poskytovanie úverov. Žalovaná je fyzická osoba v čase uzatvorenia úverovej zmluvy bola držiteľkou živnostenského oprávnenia. V úverovej zmluve je označenie o poskytnutí úveru na podnikanie. Relevantným posúdením, či v rámci zmluvného vzťahu medzi stranami sporu išlo o spotrebiteľský vzťah alebo o vzťah obchodnoprávny, pričom pre zodpovedanie tejto otázky nie je určujúcim len to, že v zmluve je ako účel zakrížikované „na podnikanie“, ale skutočný účel. Samotná žalovaná v trestnom konaní uviedla, že finančné prostriedky potrebovala, pretože mala finančné problémy, v čase uzatvorenia úverovej zmluvy nemala žiaden príjem z podnikateľskej činnosti ani žiadnu činnosť - prácu nevykonávala. Teda reálne nemala záujem úver využívať na podnikateľské účely. Súdu z jeho rozhodovacej činnosti je známe, že bolo praktikou žalobcu pri uzatváraní úverových zmlúv, pri každej úverovej zmluve, ktorej dlžník bol držiteľom živnostenského oprávnenia zakrížikovať ako účel úveru „podnikanie“, tak aby sa následne na daný záväzkový vzťah nevzťahovali ustanovenia o ochrane spotrebiteľa. Preto súd ustálil, že žalovaná v danom záväzkovom vzťahu vystupovala ako spotrebiteľ. Súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu ČR vo veci sp. zn. I. ÚS 1930/2011 z 10.1.2012, podľa ktorého je porušením práva na spravodlivý proces aj to, ak sa spotrebiteľovi nepriznávajú práva spotrebiteľa, len kvôli držbe živnostenského listu. Z vyššie uvedených dôvodov súd záväzkový vzťah medzi stranami sporu posúdil ako vzťah spotrebiteľský.

7. V súdenom spore sa dňom 23.1.2009 (ako sám žalobca uvádza v žalobe) stali splatnými všetky splátky, teda uvedeným dňom sa mohol žalobca po prvý krát domáhať svojho práva. Dňa 15.6.2009 podal žalobca na žalovanú trestné oznámenie, dňa 26.8.2009 sa žalobca ako poškodený pripojil k trestnému konaniu s nárokom na náhradu škody a dňa 16.10.2009 bolo trestné konanie právoplatne skončené a žalobca bol právoplatne s nárokom na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie.

8. Ako bolo vyššie uvedené dňom 23.1.2009 sa stal splatný celý dlh žalovanej, nasledujúcim dňom sa žalobca mohol po prvý krát domáhať svojho práva, teda dňom 24.1.2009 začala plynúť premlčacia doba, ktorá vzhľadom na spotrebiteľský charakter vzťahu medzi stranami sporu by bez prerušenia uplynula 24.1.2012. V čase prebehajúceho trestného konania však premlčacia doba v zmysle § 112 Obč. zák. neplynula. Súd za dobu v ktorej premlčanie neplynulo považoval dobu od podania trestného oznámenia t.j. od 15.6.2009 do právoplatného skončenia trestného konania t.j. do 16.10.2009, t.j. 4 mesiace a jeden deň, potom premlčacia doba uplynula o 4 mesiace a jeden neskôr, teda dňa 25.5.2012.

9. Žalobca doručil žalobu na súd dňa 4.7.2016, po viac ako 4 rokoch od uplynutia všeobecnej, trojročnej premlčacej lehoty v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka.

10. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd uzavrel, že premlčacia doba uplynula pred podaním žaloby na súd, teda pred 4.7.2016 a preto uplatnený nárok je premlčaný.

11. O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP.

12. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že postavenie žalovanej ako spotrebiteľa razantne odmieta. Žalovaná v zmluve uviedla a potvrdila podpisom, že peňažné prostriedky sú určené na účel podnikania. Skutočnosť, na čo konkrétne bol dlžníkom úver využitý žalobca neskúma. Zmluva o úvere nepredstavuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere ani spotrebiteľskou zmluvou. V konaní nebolo možné prihliadať na ust. § 17 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch. Doterajšia zmenková judikatúra neprípúšťa ex offo prihliadať na neprípustnosť zabezpečenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou s takým následkom, aby ex offo umožnila uplatňovať dlžníkovi jeho nárok na náhradu škody. Zákaz zmenky nemôže spôsobiť jej nevykonateľnosť. Vo vzťahu k premlčaniu poukázal na ust. § 110, § 106 Občianskeho zákonníka. Uplatnený nárok nie je premlčaný, nakoľko okresný súd žalobcu trestným rozsudkom zo dňa 16.10.2009 odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.10.2009. Právo na náhradu škody sa premlčuje za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. Nárok

preto nie je premlčaný. Z uvedených dôvodov navrhol, aby súd rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

14. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 až § 381 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu ako aj na webovej stránke. Odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok je vecne správny.

15. V danom prípade žalobcom uplatnený nárok má svoj základ v zmluve o úvere uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 15.08.2008. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi vyhodnotenia zmluvy o úvere ako spotrebiteľskej v zmysle § 52 a nasl. OZ súdom prvej inštancie a v plnom rozsahu na ne poukazuje. Pre úplnosť dodáva, že v zmluve o úvere je síce žalovaná označená aj ako fyzická osoba (menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom) aj ako fyzická osoba - podnikateľ (uvedené IČO). V prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie dlžníka jeho identifikačným číslom, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s (údajnou) podnikateľskou činnosťou dlžníka vôbec uzatvorenie príslušnej zmluvy má. S poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t. j., že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na oprávnenom (ako veriteľovi). Všeobecne známou skutočnosťou sú nekalé praktiky žalobcu aplikované pri vyplňovaní základných údajov dlžníka, vrátane účelu poskytnutia finančných prostriedkov. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná v trestnom konaní uviedla, že finančné prostriedky potrebovala, pretože mala finančné problémy, v čase uzatvorenia úverovej zmluvy nemala žiaden príjem z podnikateľskej činnosti ani žiadnu činnosť - prácu nevykonávala. Teda reálne nemala záujem úver využívať na podnikateľské účely.

16. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalobcom túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné úverové podmienky, ktoré žalovaná ovplyvniť nemohla, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Žalobca má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo preukázané, aby úver poskytol žalovanej za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti tohto účastníka, prípadne na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie uzavrel, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je irelevantná právna forma zmluvy.

17. Pri posudzovaní nárokov zo záväzkových vzťahov, jedným z ktorých je spotrebiteľ, z hľadiska včasnosti uplatnenia práva, platí úprava premlčania vyplývajúca z Občianskeho zákonníka. Uvedený záver vyplýva z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 02. 2013 v konaní sp. zn. 6Co/81/2012, v ktorom je vyslovený právny názor, že aj pri úverovej zmluve uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka medzi podnikateľom a spotrebiteľom je potrebné použiť pri otázke premlčania (ale aj pri iných otázkach, napríklad uznanie dlhu a pod.) prednostne úpravu uvedenú v Občianskom zákonníku. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 z 19. 06. 2013 na základe ústavnej sťažnosti proti predmetnému rozsudku Krajského súdu v Prešove uviedol, že po preskúmaní rozsudku argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu.

18. Ustanovenie § 110 ods. 1 OZ ustanovuje pri právach priznaných právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu desaťročnú premlčaciu dobu. Vo veci 7T/52/09 Okresného súdu Stará Ľubovňa žiadne právo na náhradu škody žalobcovi priznané nebolo. Žalobca bol odkázaný so svojím nárokom

na náhradu škody na občianskoprávne konanie, čo priamo vyplýva z rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 16.10.2009 č.k. 7T/52/09-91. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.10.2009.

19. Žalobca si nárok na náhradu škody, s ktorým bol odkázaný na občianskoprávne konanie uplatnil na súde prvej inštancie žalobou dňa 04.07.2016. Čo sa týka práva na náhradu škody toto podlieha premlčaniu. Je potrebné prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že otázku premlčania nároku na náhradu škody je potrebné posudzovať podľa § 106 Občianskeho zákonníka. K tomuto odvolací súd konštatuje, že pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia je vždy potrebné rešpektovať subjektívnu stránku poškodeného týkajúcu sa jeho vedomosti o škode a vedomosti o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, teda o zodpovednom subjekte.

20. Žalobca ako poškodený sa dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá najneskôr dňa 16.10.2009, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 16.10.2009 č.k. 7T/52/09-91. Žalobu na náhradu škody zo dňa 01.07.2016 podal na prvoinštančnom súde dňa 04.07.2016, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby vyplývajúcej z ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

21. Vzhľadom na skutočnosť, že právo žalobcu na náhradu škody je premlčané, s poukazom na ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa mu toto právo nebolo možné priznať.

22. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazuje na skutočnosti týkajúce sa zabezpečenia nároku zo zmluvy zmenkou, tieto argumenty odvolací súd nevyhodnocoval, nakoľko žalobca nimi vôbec nereflektuje na závery súdu prvej inštancie obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

23. Správne výrok vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

24. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

25. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalovaná, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadrila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).